

Många goda skäl att övergå till hyggesfritt skogsbruk

Naturskyddsföreningen Östergötland anser att olika naturnära skogsbruksmetoder är en självklarhet för den kommun som agerar framåtsyftande, skriver debattören.

Foto: Göran Toss

Allt fler kommuner i Sverige ansluter sig till olika naturnära skogsbruksmetoder och mest känt är varianter av hyggesfritt. Handen på hjärtat: vem älskar ett kalhygge, skriver debattören.

Debatt 12 augusti 2023 05:00

Det här är en debattartikel. Åsikterna i texten är skribentens egna.

Inte den biologiska mångfalden. Inte de närboende. Inte besöksnäringen. Inte klimatet. Någon? Några östgötakommuner visar nu vägen mot ett mer hållbart skogsbruk i ordets egentliga mening.

Nationellt har bara fyra av tio skogsägande kommuner en politiskt antagen skogsstrategi, visar Skogssällskapets analys. Hyggesfria metoder ökar dock bland privata skogsägare liksom bland Sveriges kommuner. Naturskyddsföreningens undersökning visar att i Östergötland har såväl Linköping som Motala kommuner beslutat att införa hyggesfritt skogsbruk, och Kinda kommun har infört det i tätortsnära skogar.

Det finns många goda skäl till att helt eller delvis övergå till ett hyggesfritt skogsbruk. Först och främst behöver kommunerna en skogsstrategi, som visar vad man vill med skogen. Utifrån kunskap kring biologisk mångfald och klimatpåverkan ligger det nära till hands att övergå från kalhyggesbruk till naturnära skogsbruk. Skogens betydelse för friluftsliv kan också poängteras, landskapsbild och besöksnäring likaså.

Ett första steg för ett långsiktigt hållbart skogsbruk är att införa hyggesfritt i äldre bestånd. I första hand bör alla kontinuitetsskogar (aldrig avverkade) omfattas. I andra hand bör planterad skog äldre än 120 år ingå för att nyttja dess goda kapacitet att binda koldioxid både ovan och under markytan. Även yngre och medelåldriga bestånd bör ses över vid gallringar för att uppnå en skiktad och varierande skog i olika åldrar och trädslag.

Hyggesfritt kan ske enligt olika metoder som plockhuggning, blädning, luckhuggning, skärmställningar, beroende på vad som är lämpligt för det specifika beståndet. Då undviks till stor del kostnader för röjning, markberedning och plantering och man får på sikt en flerskiktad blandskog som är mer motståndskraftig än en monokultur av gran.

Skäl för hyggesfria metoder är bland annat:

* Ökad biologisk mångfald eftersom hyggesfritt ger avsevärt mindre negativ påverkan på biodiversiteten i skogen och ökar motståndskraften mot insektsskador. Svamparnas och mykorrhizans stora betydelse har nyligen upptäckts och utforskas alltmer.

* Minskad klimatpåverkan genom att gammal skog fungerar som en effektiv kolsänka. Kalavverkning av sådan skog medför avsevärda koldioxidutsläpp, dels genom att en stor del av virket blir kortlivade produkter inom massa- eller bioenergiindustrin, dels genom att marken efter en avverkning släpper ifrån sig stora mängder koldioxid.

* Besöksnäringen behöver gammal skog, undantagen från avverkning eller som brukas med kalhyggesfria metoder. Detta ger ökade möjligheter för företagare att planera och utveckla sin naturbaserade verksamhet på längre sikt.

* Lägre kostnader för röjning, markberedning och plantering och att grövre timmer ger bättre betalt än klentimmer och massaved, vilket ger markägaren ekonomisk behållning av skogsbruket (viket kalhyggesbruket ofta inte ger).

* Klimatanpassningsåtgärder i skogen handlar såväl om flerskiktning, ökat lövinslag och ibland att öka fukten i marken.

Naturskyddsföreningen Östergötland anser att olika naturnära skogsbruksmetoder är en självklarhet för den kommun som agerar framåtsyftande.

Naturskyddsföreningen Östergötland

Barbro Carlberg, ordförande